

		Medisinsk serviceklinikk		Prosedyre
Mottak og utpakking av prøver. Histologisk enhet, Avd. for patologi, SSK				Side 1 av 3
Dokumentplassering: II.MSK.Pat.2.3.1.1-4	Godkjent dato: 05.02.2024	Gyldig til: 05.02.2026	Dato endret: 05.02.2024	Revisjon: 32.00

Medisinsk serviceklinikk/Avd for patologi SSK/Pasienter og brukere/Histologisk enhet/Makro
DISTRIBUSJONSliste: EK og tarifolder makrorom.

ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Tiltak etter ROS: Lagt til nytt punkt; kvittering for sjekk av ID.

Omfang

Denne prosedyre gjelder for bioingeniører, merkantil og obduksjonspreparater på histologisk enhet.

Hensikt

Beskrive rutiner for mottak av prøver, histologisk enhet.

Bakgrunn

- Operasjonspreparater fra SSK (fiksert/ufiksert), samt alle prøver som er tatt på SSK mottas, kontrolleres og registreres i LVMS.
- Forsendeskasser fra SSA og SSF blir hentet av merkantilt personale flere ganger daglig. Ved mottak sorteres preparatene. Kassene og baggene fra SSA/SSF må tømmes helt, plastposer og papir tas ut, sjekk at det ikke ligger prøveglass gjemt innimellom. Når de er tømt skal det settes på en strips med en laminert lapp som beskriver hvor den er tømt (makro, obd eller cyt). Sett kassene/baggene ut i gangen, merkantil returnerer disse.
De store operasjonspreparatene samt hastepreparater registreres på lillemakro, mens de mindre prøveglassene, samt cytologi prøver, leveres til forrom obduksjon (en kasse merket «cytologi») eler settes på bordet til cyt utenfor luken til prøvemottaket.
- Vi mottar noen prøver via rørpusten.
- Ekstern post blir hentet av merkantilt personale og leveres på forrom obduksjon.
- Mottak av cervixprøver som skal til cytologi ved sykehuset Østfold: Kontroller at konvoluttene/prøveglassene som legges i kassen KUN er cervixprøver.

Kontroller følgende ved registrering av prøver fra Nasjonalt screeningsprogram for tarmkreft:

- Remissen skal inneholde merking av screeningprogrammets offisielle navn eller godkjent kortversjon.
- Sjekk at beholdere er merket med pasientopplysninger («navnelapp»), tidspunkt for undersøkelsen (dato og klokkeslett) samt hastegrad dersom mistanke om malignitet.
- Sjekk at remissen/anamnesen inneholder klinisk informasjon, her skal «workitem» være «Tarmscreening».
- Beskrivelse av prosedyre og funn ved endoskopi med kopi av endoskopirapporten og eventuelt foto av identifiserte lesjoner.

Handling

Ved mottak av ufikserte prøver skal man umiddelbart fylle på formalin. Vær helt sikre på at prøven skal behandles hos oss.

Vev som ligger på formalin kan bli stående en stund før de registreres, mens småbiopsier med hastegrad registreres så fort som mulig. Dette fordi noen av disse skal kjøres på dagtid.

NB: Ved mottak av prøveglass med trådformede vevsbiter fra mamma, prostata, lymfeknute og lunge (+ evt. andre som er bleke/lyse) skal det dryppes i 4 -5 dråper med 1% erythrosin. Før man drypper erythrosin i

DokumentID:D01870

Utarbeidet av: Fagbioingeniør Linda Merete Lie Røgeberg	Fagansvarlig: Linda Merete Lie Røgeberg	Godkjent av: Avdelingssjef Hilde Bjørnestøl Hansen	Verifisert av: 05.02.2024 - Linda Kvelland Skaara
---	---	--	---

 SØRLANDET SYKEHUS	Mottak og utpakking av prøver. Histologisk enhet, Avd. for patologi, SSK				Side: 2 Av: 3
	Dokumentplassering: II.MSK.Pat.2.3.1.1-4	Utarbeidet av: Fagbioingeniør Linda Merete Lie Røgeberg	Fagansvarlig: Linda Merete Lie Røgeberg	Godkjent dato: 05.02.2024	Godkjent av: Avdelingssjef Hilde Bjørnestøl Hansen

Medisinsk serviceklinikk/Avd for patologi SSK/Pasienter og brukere/Histologisk enhet/Makro

beholderne må kliniske opplysninger sjekkes for å være sikre på hva materialet er. Se at formalinen får en god rødfarge. Dette bør få stå minimum 15 minutter slik at fargen kan feste seg til vevet før makrouttak.

Spesialbioingeniørene har i samarbeid med LIS-legene ansvar for at operasjonspreparater har riktig mengde formalin etc., for mer detaljert se prosedyren for [Bøttesjekk av operasjonspreparater](#).

1. Ved mottak av prøve med papirrekvisisjon må man kontrollere at navn og fødselsnummer på prøveglass samsvarer med opplysninger på remissen.
2. Etter mottak kan prøvene plasseres på benken for registrering.
3. Sjekk mengde formalin (minimum 1:9). Dersom vevet flyter opp, skal det legges papir over vevet. Ved for lite formalin i prøveglasset, må man fylle på. Dersom prøveglasset er for lite må man bytte til større beholder. Opplysninger til rekvirent om for lite prøveglass, lite formalin, uoverensstemmelser, osv. legges inn under «[eksterne kommentarer](#)» i LVMS. For dokumentasjon av tilfeller som er av betydning for avdelingen vår kan «intern kommentar» brukes. Legg inn uønsket hendelse.
4. Mottas prøven på NaCl kan dette skyldes at prøven er sendt feil, sjekk opp dette. Dersom prøven skal behandles ved histologisk enhet, bytt til formalin og skriv på [skjema](#). Legg inn uønsket hendelse. Ved feilsendt interne prøver bes avdelingen om å komme ned selv for å sende preparatet til riktig laboratorium.
5. Når det gjelder graviditetsprodukter skal det ikke registreres uønsket hendelse på grunn av for lite formalin. Det skal heller ikke registreres uønsket hendelse på grunn av for lite formalin dersom man mottar store preparater som burde hatt større beholdere enn 10 L, så lenge beholderen er fylt helt opp.
6. Dersom en pasient ikke er registrert i folkeregisteret, leveres remissen til merkantil for hjelp.
7. Etter registrering merkes remisse og prøvebeholder med tilhørende etiketter.
Preparater til stormakro: Beholdere som har lokk som må trykkes ned: Skriv ut to ekstra remissetiketter til hver beholder. Dette gjelder ikke mindre beholdere med skrukork, samt de minste beholderne med lokk som trykkes ned. De ekstra etikettene legges sammen med kassetene, og skal brukes til merking på arkiveringsposene.
8. Skrive ut [kassetter](#) i [riktig farge](#) og [antall](#). Den som printer ut kassetter har ansvar for å dobbeltsjekk remissen for cito, prio og pakkeforløp-merking etc.
9. Vev skal være fiksert i minimum 24 timer før dehydrering starter, med unntak av prøver til molpat (se under).

Noen unntak fra 24 timers «fiksering-regelen»:

- På fredager/dager før en helligdag kan vi alltid ta ut småbiopsier (ikke prøver som må deles opp) selv om de ikke er tilstrekkelig fiksert. De fikseres i maskinen i løpet av natten/helgen.
- Alle CITO og PRIO prøver som er småbiopsier (små nok til å kunne kjøres på 2-timers program) bør ikke fikseres mer enn 24 timer i formalin. Dette fordi det ofte bestilles molpat analyser på disse, og overfiksering (>24 timer) kan virke ødeleggende. Disse prøvene er oftest småbiopsier fra tumor/med mistanke om kreft/metastase (eksempelvis gastro (mage/tarm), lunge, lever, prostata, FNAC og grov nålsbiopsier fra mamma).

Om man mottar en slik biopsi som er tatt samme dag, skal denne legges ned samme dag og kjøres i fremføringsmaskinen over natten. Om man mottar en liten biopsi som ble tatt dagen før, skal prøven legges ned straks og kjøres på dagtid (2 timers program).

 SØRLANDET SYKEHUS	Mottak og utpakking av prøver. Histologisk enhet, Avd. for patologi, SSK				Side: 3 Av: 3
Dokumentplassering: II.MSK.Pat.2.3.1.1-4	Utarbeidet av: Fagbioingeniør Linda Merete Lie Røgeberg	Fagansvarlig: Linda Merete Lie Røgeberg	Godkjent dato: 05.02.2024	Godkjent av: Avdelingssjef Hilde Bjørnestøl Hansen	Revisjon: 32.00

Medisinsk serviceklinikk/Avd for patologi SSK/Pasienter og brukere/Histologisk enhet/Makro

Absolutte minste fikseringstid på småbiopsier er 6 timer (unntak er biopsier fra nasjonalt screeningsprogram for tarmkreft, på disse er minimum fikseringstid 4 timer dersom de er mindre enn 3 mm).

For oversikt over sortering av disse prøvene, se [tabell i Makrouttak for bioingeniører](#).

Kvittering for sjekk av ID etter merking:

Etter at man har registrert prøver og satt på beholderetiketter skal det utføres en ekstra kontroll for ID. Kvitter for at man har sjekket at fødselsnummer på orginaletikett stemmer mot LVMS beholderetikett. Kvitter for dette ved å sette en strek med tusj på en av etikettene. Kvitteringen skal utføres av samme person som har registrert prøven.

Mottak av feilmerkede eller utilstrekkelig merkede prøver: [Se egen prosedyre](#).

Kriterier for prøvetaking, fiksering og forsendelse av prøver til histologiske undersøkelser er beskrevet i [laboratoriehåndboka](#).

Kryssreferanser

Eksterne referanser

[Tarmscreeningprogrammets kvalitetsmanual \(kreftregisteret.no\)](#)